

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки, підприємництва та туризму

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису
УДК 338.33:666.11

ПАРАНСЬКИЙ ДЕНИС ІГОРОВИЧ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ПП «ПАРИТЕТ» КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ**

Спеціальність 051 “Економіка”

Подається на здобуття освітнього ступеня “Бакалавр”

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень,
використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело.

_____ Денис ПАРАНСЬКИЙ

Керівник роботи:
к.е.н., доцент Грабчук Інна Францівна

_____

м. Житомир-2025

Висновок кафедри економіки, підприємництва та туризму
за результатами попереднього захисту кваліфікаційної роботи

Протокол засідання кафедри економіки, підприємництва та туризму
№ ____ від “ ____ ” _____ 2025 р.

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та туризму,

д. е. н., професор _____ Наталія ВАЛІНКЕВИЧ
“ ____ ” _____ 2025 р.

Гарант ОПП “Економіка”

Першого (бакалаврського) рівня,

к. е. н., доцент _____ Інна ГРАБЧУК
“ ____ ” _____ 2024 р.

Результат захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Паранський Денис Ігорович

захистив кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК _____

АНОТАЦІЯ

Паранський Д.І. «Підвищення ефективності функціонування ПП «Паритет» Коростенського району» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2025.

У дослідженні узагальнено теоретичну сутність економічної категорії «ефективність», визначено її види. Здійснено оцінку ефективності функціонування підприємства. Обґрунтовано сучасні напрями підвищення ефективності функціонування каменеобробних підприємств, а саме: впровадження інноваційних технологій щодо енергозбереження, екологічні підходи та біотехнології.

Ключові слова: ефективність, результативність, підприємство, енергоємність, прибуток, конкурентоспроможність.

SUMMARY

Paransky D.I. «Improving the efficiency of the functioning of the PE «Paritet» of the Korosten district» – Qualification work in the form of a manuscript.

Qualification work for the degree of bachelor in the specialty 051 «Economics». – Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

The study summarizes the theoretical essence of the economic category "efficiency", defines its types. The efficiency of the enterprise's functioning is assessed. Modern directions for increasing the efficiency of the functioning of stone-processing enterprises are substantiated, namely: the introduction of innovative technologies for energy saving, environmental approaches and biotechnology.

Keywords: efficiency, effectiveness, enterprise, energy intensity, profit, competitiveness.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	8
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПП «ПАРИТЕТ» КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ	16
РОЗДІЛ 3 ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПП «ПАРИТЕТ» КОРОСТЕНСЬКОГО РАЙОНУ	24
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	35
ДОДАТКИ	41

ВСТУП

Економічна категорія «ефективність» є ключовим показником стабільного функціонування та розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки. Вона відображає здатність підприємства досягати максимальних результатів за мінімальних витрат, використовуючи наявні ресурси. У сучасних умовах ринкової економіки ефективність діяльності підприємства є ключовим фактором його конкурентоспроможності. Тільки ті підприємства, які є ефективними, можуть вижити в умовах конкуренції і досягти успіху. Підвищення ефективності є важливою складовою стратегічного розвитку кожного підприємства, оскільки дозволяє забезпечити конкурентоспроможність, підвищити прибутковість і досягти стійких позицій на ринку. Актуальність дослідження ефективності функціонування ПП «Паритет» полягає в необхідності вдосконалення організаційно-економічних процесів виробництва продукції, забезпечення ефективного використання ресурсів та оптимізації витрат для підвищення результативності його діяльності. Зважаючи на роль підприємства в кам'янообробній галузі, впровадження нових технологій щодо підвищення ефективності його діяльності дозволяють не лише знизити витрати, а також позитивно вплинути на розвиток Коростенської територіальної громади.

Значний внесок у розробку теоретико-методологічних та прикладних аспектів підвищення ефективності діяльності підприємств здійснили українські науковці: В. Бутко, Т. Говорушко, В. Кравченко, Т. Морщенок, А. Нечипорук, І. Чіпиков та інші. Однак, незважаючи на високий ступінь розроблення теоретико-методологічних засад та науково-практичних положень щодо ефективності діяльності підприємств, наразі для ПП «Паритет» виникає необхідність розгляду проблем щодо впровадження напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства, враховуючи сучасні умови нестабільної економіки.

Метою кваліфікаційного дослідження є аналіз ефективності функціонування ПП «Паритет» та розробка напрямів її підвищення, зокрема

через впровадження інвестиційних проектів, спрямованих на модернізацію виробничих процесів та застосування сучасних технологій у каменеобробних підприємствах.

Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі вирішувалися наступні завдання: визначення сутності та економічного змісту ефективності діяльності підприємства; аналіз чинників, що впливають на ефективність підприємства; оцінка поточного рівня ефективності функціонування ПП «Паритет»; розробка заходів щодо підвищення ефективності та впровадження інвестиційних проектів; економічне обґрунтування запропонованих інвестиційних ініціатив.

Об'єкт дослідження є процес підвищення ефективності функціонування ПП «Паритет». Предмет дослідження є теоретичні основи та практичні аспекти підвищення ефективності підприємства ПП «Паритет».

Методи дослідження: у ході дослідження застосовувались загальнонаукові та спеціальні методи. До них належать: аналіз і синтез – для вивчення ефективності функціонування підприємства, аналізу витрат і результатів діяльності. Метод порівняння – для порівняння показників ефективності діяльності підприємства з іншими аналогічними підприємствами та виявлення потенціалу для покращення. Економіко-математичні методи – для прогнозування результатів впровадження інвестиційних проектів, розрахунку чистої теперішньої вартості (NPV) та внутрішньої норми прибутковості (IRR). Метод експертних оцінок – для аналізу та визначення напрямів підвищення економічної ефективності на основі думок фахівців у галузі енергетики.

Інформаційною базою дослідження при написанні кваліфікаційної роботи є аналітичні матеріали та фінансова звітність ПП «Паритет». Також при написанні роботи було здійснено аналіз наукових статей, посібників та підручників вітчизняних та зарубіжних науковців.

Результати кваліфікаційного дослідження опубліковано:

1. Грабчук І.Ф., Паранський Д.І. Чинники впливу на економічну ефективність діяльності підприємства. *Наукові читання – 2025*: зб. наукових

праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 25-30

2. Паранський Д. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства. *Менеджмент сталого розвитку організацій: стратегії, інновації, цифрові рішення*: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Житомир, 30 квітня 2025 року). Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2025. С. 198-202.

Структура та обсяг курсової роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступної частини, трьох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Обсяг роботи загалом складає 30 сторінок, містить 2 рисунки, 10 таблиць, 11 додатків. Список використаних джерел складається із 44 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та економічний зміст ефективності діяльності підприємства

Ефективність виступає інтегральною фінансово-економічною категорією, що відображає здатність підприємства досягати максимально можливих результатів за найменших витрат ресурсів у різних напрямках господарської діяльності. Даний показник дозволяє об'єктивно оцінити рівень раціонального використання ресурсного потенціалу та сприяє вдосконаленню виробничих процесів, що в цілому забезпечує сталий розвиток суб'єкта господарювання й позитивно впливає на макроекономічні показники.

У сучасній науковій літературі представлено широкий спектр підходів до трактування поняття «ефективність» та концепцій її управління. Вони ґрунтуються на наукових напрацюваннях як вітчизняних, так і зарубіжних учених, котрі розглядають ефективність через призму фінансових індикаторів, операційної діяльності, управлінських стратегій та адаптації до зовнішніх впливів. Комплексне розуміння зазначених аспектів дозволяє формувати стратегічні управлінські рішення, що сприяють досягненню цілей підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності. Застосування сучасних методів і управлінських інструментів відіграє ключову роль у вдосконаленні внутрішніх процесів і максимізації результативності діяльності.

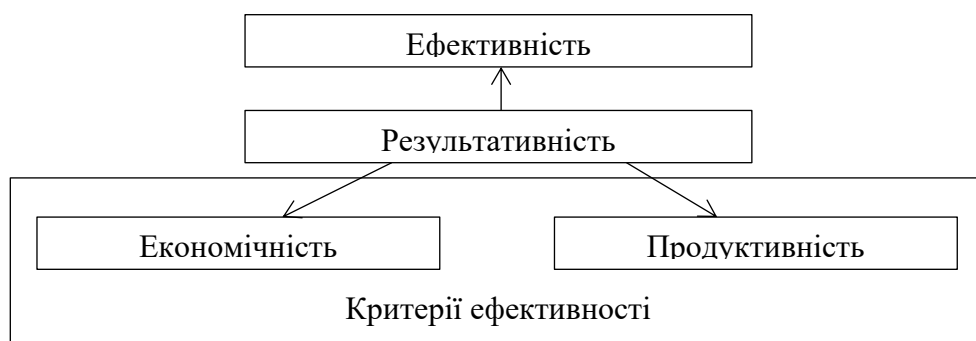
У додатку А представлено порівняльну характеристику визначень поняття «ефективність», запропонованих різними авторами. Відтак, можна зробити висновок, що універсального тлумачення терміну не існує, проте кожне із наведених визначень має теоретичну та практичну цінність, оскільки дозволяє розглядати категорію ефективності з різних аналітичних ракурсів [3, 7, 9].

У межах даного дослідження під ефективністю доцільно розуміти здатність економічного суб'єкта досягати поставлених результатів із мінімальними витратами ресурсів при забезпеченні оптимального балансу між

результативністю та витратами. Такий підхід передбачає раціональне використання часових, фінансових, матеріальних та трудових ресурсів, що створює підґрунтя для сталого розвитку підприємства та збереження його конкурентних позицій на ринку.

Варто зазначити, що у теоретико-методологічному дискурсі категорія «ефективність» часто ототожнюється з поняттями «результативність», «економічність» та «продуктивність». Проте дані терміни, хоча й споріднені за змістом, мають різні акценти в економічному аналізі, що зумовлює необхідність чіткого їх розмежування. На основі узагальнення існуючих трактувань зазначених термінів можна сформулювати такі висновки, що: результативність – економічна категорія, що характеризує ступінь досягнення запланованих цілей. Вона виражається як співвідношення фактичних і планових результатів і залежить від ефективного використання ресурсів, включаючи час, фінанси, працю та матеріали; економічність – показник, що відображає рівень ощадливого використання ресурсів для досягнення певного результату. Вона охоплює не лише фінансові витрати, а й витрати часу, енергії, сировини тощо, орієнтуючись на досягнення цілей з мінімальними витратами, а продуктивність – характеризує віддачу від використаних ресурсів у вигляді конкретних результатів, тобто ефективність їх трансформації у продукцію чи послуги. Високий рівень продуктивності є індикатором ефективної організації виробництва.

Візуальне унаочнення взаємозв'язку зазначених трьох категорій як елементів системи ефективності наведено на рисунку 1.1.

Рис. 1.1. Взаємозв'язок економічних категорій «ефективність», «результативність», «економічність» та «продуктивність»

Джерело: [8, с. 141]

Таким чином, ефективність діяльності підприємства визначається як рівнем результативності, так і ступенем економічності та продуктивності, що у сукупності відображають здатність трансформувати ресурси у кінцевий результат із мінімальними витратами.

У процесі оцінювання ефективності господарської діяльності доцільно виокремити низку ключових компонентів, кожен із яких репрезентує специфічний аспект результативності функціонування підприємства за наступними видами [36, 38]:

- економічна ефективність відображає співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами ресурсів. Вона формується під впливом ринкового попиту, рівноважних цін і суспільної корисності кінцевого продукту. До базових індикаторів економічної ефективності належать показники прибутку, доданої вартості, рентабельності тощо;

- соціальна ефективність оцінює ефект від здійснення соціальних заходів, зважаючи на витрати, спрямовані на їх реалізацію, і результативність у контексті покращення умов життя, забезпечення соціальної стабільності та задоволення потреб суспільства;

- бюджетна ефективність характеризує зміну фінансового стану державного, регіонального чи місцевого бюджету внаслідок реалізації проекту, зокрема через перевищення надходжень над витратами;

- комерційна ефективність визначається співвідношенням витрат інвестора до доходів, отриманих у результаті реалізації інвестиційних програм або бізнес-проектів, і виступає ключовим орієнтиром для приватних інвесторів;

- технологічна (ресурсна) ефективність полягає в оцінці інтенсивності використання виробничих ресурсів у розрахунку на одиницю продукції, що виготовлена за певними техніко-технологічними умовами;

- інституційна ефективність має особливе значення у перехідних економіках і відображає рівень відповідності інституційної структури очікуванням і поведінковим установкам економічних агентів;

- цільова ефективність розкриває ступінь відповідності результатів функціонування системи її стратегічним цілям і нормативно встановленим орієнтирам;

- національна ефективність інтегрує результати виробничої діяльності в межах економіки в цілому, орієнтуючись на загальнонаціональні пріоритети та потреби суспільства.

Таким чином, ефективність виступає багатовимірною економічною категорією, що відображає співвідношення між досягнутими результатами та витратами, понесеними для їх досягнення. Її трактування охоплює фінансові, соціальні, технологічні, екологічні й організаційні аспекти, що забезпечує цілісну аналітичну оцінку діяльності підприємства.

Рациональне управління ресурсами є ключовим чинником забезпечення високого рівня ефективності, оскільки дозволяє досягати стратегічних та оперативних цілей при мінімізації витрат. У цьому контексті комплексний підхід до оцінювання ефективності є запорукою прийняття зважених управлінських рішень, що сприяють довгостроковій конкурентоспроможності та стабільному розвитку підприємства.

Ефективність функціонування підприємства є результатом комплексної взаємодії численних факторів, що визначають рівень раціонального використання наявних ресурсів, максимізацію прибутковості та забезпечення сталого розвитку в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Загальноприйнятою є класифікація чинників, що впливають на ефективність діяльності суб'єктів господарювання, на внутрішні та зовнішні. Огляд внутрішніх факторів, згрупованих у додатку Б, свідчить про їх визначальний вплив на стратегічну та операційну результативність підприємства. Зокрема, такі компоненти, як маркетингова політика, фінансово-економічне управління, організація виробничих процесів, кадровий потенціал та система управління ризиками, формують інтегральне середовище внутрішнього впливу. Їх взаємодія детермінує загальний рівень ефективності. Врахування внутрішніх факторів на етапі стратегічного планування та в процесі прийняття

управлінських рішень сприяє оптимізації використання ресурсів, підвищенню якості кінцевої продукції та забезпеченню стабільної динаміки розвитку [44].

Зовнішні фактори, систематизовані у додатку В, репрезентують сукупність обставин, які знаходяться поза межами безпосереднього контролю підприємства, проте мають істотний вплив на його діяльність. До них належать зміни у природно-екологічному середовищі, розвиток науково-технічного прогресу, економічна кон'юнктура, валютно-фінансові коливання, державна регуляторна політика, а також непередбачувані події форс-мажорного характеру. Адекватна реакція на зовнішні виклики є передумовою адаптації підприємства до змін і підтримання конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Водночас, поділ факторів лише на внутрішні та зовнішні не є достатнім для цілісного управління економічною ефективністю всіх напрямів діяльності підприємства. Так, у працях Т. Стукана [36, с. 118] та А. Ярославського [44, с. 175] пропонується багатовимірна класифікація чинників за такими критеріями, зокрема, за: напрямками розвитку та вдосконалення виробництва – рівень спеціалізації, стан і розвиток науково-технічного прогресу, ступінь інтеграції, організація праці, технологічна модернізація; джерелами підвищення ефективності – зниження фондо- та матеріаломісткості, підвищення продуктивності праці, мінімізація трудомісткості, ефективне природокористування; рівнем господарювання – макроекономічний, мезоекономічний і мікроекономічний рівні.

Урахування специфіки кожного рівня господарювання дозволяє більш точно адаптувати управлінські стратегії до особливостей функціонування підприємства в тій чи іншій економічній площині.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що економічна ефективність є функцією як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Внутрішні чинники спрямовані на вдосконалення організації, ресурсного забезпечення та операційної діяльності, тоді як зовнішні формують умови адаптації до середовища. Ефективна взаємодія з усіма групами чинників є основою

формування довготривалої конкурентоспроможності та стабільного розвитку виробничого підприємства.

У сучасному науковому дискурсі сформовано широкий спектр концептуальних підходів та аналітичного інструментарію, які застосовуються для оцінювання економічної ефективності діяльності підприємств. Провідні дослідники, зокрема Л. Малярець [15], Т. Морщенок [19], запропонували багатокomпонентну модель аналізу ефективності виробничо-господарської діяльності, яка охоплює такі основні складові ефективності: функціонування підсистем підприємства, до яких належать виробнича, фінансова, інвестиційно-інноваційна, матеріально-технічна, маркетингова, кадрова та екологічна підсистеми. Рівень ефективності кожної з них визначається через досягнення конкретних цілей розвитку та рівень конкурентоспроможності підприємства в ринковому середовищі; використання ресурсів, що передбачає визначення співвідношення між результатами діяльності (обсягом виготовленої продукції або прибутком) та обсягом залучених ресурсів. Аналіз здійснюється за видами ресурсів — трудових, основних засобів, оборотних коштів тощо — або за відповідними витратними елементами; соціально-екологічна ефективність, яка характеризує рівень виконання підприємством соціальних зобов'язань і екологічних стандартів, що, у свою чергу, відображає ступінь його відповідальності перед суспільством та навколишнім середовищем [12, с. 84].

Узагальнена методологічна основа визначення економічної ефективності підприємства ґрунтується на базовому принципі: співвідношенні досягнутого результату до витрачених ресурсів. У класичному вигляді ефективність виражається як відношення економічного ефекту, отриманого в результаті діяльності, до обсягу ресурсних витрат, необхідних для його досягнення [22, с. 211]:

$$E = \frac{E_{\phi}}{B} \quad (1.1)$$

де, E – ефективність функціонування підприємства;

E_{ϕ} – економічний ефект, отриманий підприємством за певний період часу, грн.;

В – витрати підприємства на досягнення ефекту за той же період часу, грн.

Такий підхід дозволяє здійснювати кількісну оцінку продуктивності функціонування підприємства, порівнювати альтернативні варіанти господарських рішень та виявляти резерви підвищення результативності.

Слід підкреслити, що ефективність функціонування підприємства виступає інтегральним індикатором, який комплексно характеризує рівень раціонального використання сукупності ресурсів, необхідних для здійснення його господарської діяльності. Показник охоплює аспекти продуктивного залучення трудових, фінансових, матеріальних та інших ресурсів і демонструє, наскільки ефективно підприємство реалізує поставлені цілі та забезпечує формування прибутку.

Водночас, методологічні підходи до оцінювання ефективності діяльності підприємства спрямовані на забезпечення всебічної оцінки результативності використання ресурсного потенціалу, а також на ідентифікацію можливостей для покращення ключових фінансових і виробничих параметрів. Один із системних аналітичних підходів запропонований І. Олексівим. У межах цієї концепції ефективність розглядається крізь призму інтересів різноманітних стейкхолдерів – власників, менеджменту, споживачів, персоналу та постачальників. Такий підхід дозволяє глибше зрозуміти взаємозв'язок між фінансовими результатами діяльності підприємства і чинниками внутрішнього та зовнішнього середовища. Модель І. Олексіва забезпечує можливість не лише виявлення впливу динаміки врахування інтересів зазначених груп на фінансову ефективність, а й прогнозування наслідків управлінських рішень, орієнтованих на гармонізацію цих інтересів [22].

К. Сухарева та А. Колодьянова пропонують альтернативний методологічний підхід, заснований на побудові так званого багатокутника ефективності. У цій моделі загальна ефективність підприємства оцінюється шляхом розрахунку площі геометричної фігури, утвореної векторами-променями, що представляють вісім ключових параметрів ефективності. Кожен з цих векторів репрезентує окрему складову функціонування підприємства, що

дозволяє здійснити багатовимірний аналіз його діяльності. Перевагою цього методу є рівнозначність усіх показників, що забезпечує баланс впливу кожного аспекту на загальну оцінку ефективності. Крім того, взаємозв'язок між окремими показниками може створювати компенсаторний ефект, який забезпечує більш точне та комплексне відображення реального стану підприємства [37].

Детальний огляд цих підходів представлено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні методичні підходи до аналізу ефективності діяльності підприємства

Методичний підхід	Опис	Переваги	Недоліки
Ринковий	Порівняння підприємства з аналогічними на ринку.	Об'єктивність, актуальність, відображає реальні умови ринку.	Складність застосування, можливий брак або недостовірність даних.
Дохідний	Ґрунтується на доходах від прогнозованої вартості майна підприємства.	Враховує зміну вартості у часі, корисний для оцінки перспектив.	Висока трудомісткість, потребує великих даних і точних прогнозів.
Витратний	Оцінка ефективності через витрати підприємства.	Оцінює реально існуючі активи, об'єктивний для витратних аналізів.	Не враховує нематеріальні активи та гудвіл, що може знизити точність оцінки.

Джерело: [22, 37].

Розглянуті підходи до оцінювання ефективності функціонування підприємств базуються на застосуванні комплексу методичних інструментів, кожен з яких має власну специфіку та призначення для аналізу фінансово-економічних результатів діяльності, що детально представлено у додатку Г.

Висновок до розділу 1. Незважаючи на наявність даних методів в аналітичній практиці України, їх поширення поки що обмежене. Найбільш активно вони використовуються на підприємствах з іноземними інвестиціями, де застосування інноваційних управлінських підходів та сучасних технологічних рішень виступає критично важливим чинником забезпечення високого рівня конкурентоспроможності.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «ПАРИТЕТ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Приватне підприємство «Паритет» офіційно зареєстроване 12 березня 2002 року за адресою: смт. Нова Борова, вул. Єдності, 1, що знаходиться у Коростенському районі. Основним видом діяльності підприємства є здійснення операцій з різання, оброблення та декоративного оздоблення природного та будівельного каменю. Стратегічною метою функціонування підприємства визначено виготовлення виробів із граніту для задоволення потреб як вітчизняного, так і зовнішнього ринку споживання.

Організаційна структура ПП «Паритет» побудована за лінійно-функціональним принципом, що забезпечує чіткий розподіл обов'язків, оперативність у прийнятті управлінських рішень, а також ефективний контроль за виконанням поставлених завдань на різних рівнях управління (див. додаток Д).

Згідно з даними таблиці 2.1, у товарній структурі продукції підприємства домінуючу частку у 2024 році становлять готові вироби з каменю – 58 %, що демонструє зниження на 3,2 відсоткових пункти порівняно з 2022 роком. Така динаміка свідчить про часткове переформатування споживчих пріоритетів у бік збільшеного попиту на гранітну плитку.

Фундаментальним чинником забезпечення життєздатності підприємства як соціально-економічної системи є ефективна взаємодія між процесами залучення ресурсів, виробництва та реалізації продукції. У виробничій діяльності ПП «Паритет» інтегруються трудові, фінансові та матеріальні ресурси, результатом чого є створення продукції у натуральній формі з подальшою її реалізацією на ринку.

Ключовим завданням для підприємства є виготовлення та збут чітко визначеного обсягу продукції відповідної якості, що задовольняє потреби споживачів. При цьому слід враховувати обмеженість ресурсного потенціалу, що

вимагає підвищення енерго- та ресурсоефективності виробництва, а також мінімізації собівартості продукції без втрати її споживчих властивостей.

Таблиця 2.1

Склад і структура асортименту продукції ПП «Паритет»

Вид продукції	2022 р.		2023 р.		2024 р.		2002_р. у % до 2002_ р.
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	
Готові вироби з каменю	1434,9	61,2	1968,0	60,0	2778,7	58,0	1343,8
Брекча	201,6	8,6	278,8	8,5	450,3	9,4	248,7
Плитка гранітна в асортименті	656,5	28,0	951,2	29,0	1437,2	30,0	780,7
Гранітні оздоблені декорацією камені	51,7	2,2	82,0	2,5	124,6	2,6	72,9
Разом	2344,7	100,0	3280,0	100,0	4790,8	100,0	2446,1

Джерело: розраховано за даними ПП «Паритет».

До основних напрямів підвищення результативності виробничо-господарської діяльності належать: оптимізація технологічних та економічних взаємозв'язків між усіма складовими виробничого процесу, модернізація матеріально-технічної бази, активний розвиток переробної галузі, індустріалізація виробничих процесів та раціональне використання наявних ресурсів.

Рівень забезпеченості Приватного підприємства «Паритет» виробничими ресурсами, а також результативність їх використання, є визначальними факторами формування обсягів продукції та перспектив розвитку господарської діяльності.

Упродовж 2022-2024 років на підприємстві спостерігається стабільність кадрового потенціалу, що проявляється у незмінній чисельності персоналу – 6 осіб. Водночас зафіксовано суттєве зростання показника продуктивності праці, який збільшився на 407,7 тис. грн, що еквівалентно приросту на 104,3 % (табл. 2.2). Така динаміка свідчить про посилення ефективності використання трудових ресурсів.

Таблиця 2.2

Забезпеченість трудовими ресурсами ПП «Паритет»

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р.	
				+/-	%
Середньорічна чисельність персоналу, осіб	6	6	6	-	100,0
Обсяг виробленої продукції, тис. грн	2344,7	3280,0	4790,8	2446,1	204,3
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн	123,2	645,1	1100,1	976,9	892,9
Вироблено продукції на 1 середньорічного працівника, тис. грн/особу	390,8	546,7	798,5	407,7	204,3
Індекс зміни продуктивності праці одного працівника	1,76	1,40	1,46	-0,30	83,0
Фондоозброєність, тис. грн/особу	120,5	107,5	183,35	162,85	152,2
Індекс зміни фондоозброєності одного працівника	0,84	0,89	1,71	0,87	203,5
Оцінка вартості кадрового потенціалу, тис. грн	72457,2	86154,3	96894,5	24437,3	133,7

Джерело: розраховано за даними ПП «Паритет».

Позитивна динаміка показників зумовлена зростанням вартості основних засобів на 976,9 тис. грн, що сприяло підвищенню рівня фондоозброєності одного працівника на 162,85 тис. грн, тобто більш ніж у 1,5 раза. Водночас, індекс зміни продуктивності праці одного працівника у 2024 році порівняно з 2022 роком зменшився на 0,3 пункти, що свідчить про наявність невикористаних резервів підвищення продуктивності праці персоналу та потенціал зростання обсягів випуску конкурентоспроможної продукції. Загальна вартість кадрового потенціалу демонструє тенденцію до зростання, що є індикатором його розвитку.

У цілому, приватне підприємство «Паритет» забезпечене виробничими ресурсами в достатній мірі. Проте для забезпечення стабільного функціонування в довгостроковій перспективі доцільним є систематичне поповнення ресурсного потенціалу. Раціональне використання виробничих ресурсів має вагоме економічне значення для підприємства, оскільки безпосередньо впливає на ефективність його операційної діяльності. Аналітичні дані щодо ефективності

використання виробничих ресурсів ПП «Паритет» за період 2022–2024 років наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Ефективність використання виробничих ресурсів ПП «Паритет»

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р.	
				+/ –	%
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис грн	123,2	645,1	1100,1	976,9	>у 8,9 рази
Фондоозброєність (на 1 середньорічного працівника), тис грн	120,5	107,5	183,35	162,85	152,2
Матеріаловіддача, грн	0,45	0,41	0,53	0,08	117,8
Фондовіддача, грн	19,0	5,08	4,35	-14,65	22,9
Фондоємкість, грн	0,05	0,20	0,23	0,18	>у 46 разів
Ступінь зносу основних виробничих засобів, %	70,3	24,3	37,1	-33,2	52,8
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис грн	2244,6	3329,3	4255,0	2010,4	189,6
Коефіцієнт обороту оборотних засобів	1,04	0,99	1,12	0,08	1,08
Тривалість 1 обороту оборотних засобів, днів	351	369	326	-25,0	92,9
Припадає оборотних засобів на 1 грн основних фондів, грн	18,22	5,16	3,87	-14,35	21,2
Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі оборотних активів, %	8,1	11,3	0,72	-8,0	8,9
Норма прибутку, %	53,8	17,7	31,9	-21,9	59,2

Джерело: розраховано за даними ПП «Паритет».

Аналіз даних таблиці 2.2 демонструє, що ефективність використання виробничих ресурсів у ПП «Паритет» протягом 2022–2023 років утримується на задовільному рівні. Водночас, у порівнянні з 2024 роком, у 2022 році зафіксовано зниження фондовіддачі на 14,65 пункти, що зумовлено збільшенням вартості основних засобів, що, своєю чергою, спричинило підвищення фондоємності на 0,18 пунктів. Зростання вартості оборотних засобів у виробничому процесі на 2010,4 тис. грн супроводжувалося скороченням тривалості одного обороту оборотних активів на 25 днів, однак показник матеріаловіддачі збільшився лише на 0,18 грн, що свідчить про певні негативні тенденції. Частка дебіторської

заборгованості у структурі оборотних активів знизилася на 8,0 % і склала 0,72 %. Водночас, унаслідок збільшення вартості основних засобів, норма прибутку зменшилася на 21,9 %. Отже, для ПП «Паритет» актуальним є завдання підвищення ефективності використання виробничих ресурсів.

Вартість підприємства за методом накопичених активів у 2024 році склала 3924,4 тис. грн, що перевищує показник 2002 року на 2928,0 тис. грн або на 293,9 % (додаток Е). Підприємство послідовно нарощує виробничі потужності з метою розширення обсягів виготовлення виробів із декоративного та будівельного каменю.

Згідно з даними таблиці 2.4, зростання виробничої потужності супроводжується підвищенням якості продукції, а також збільшенням чистого прибутку на 435,1 тис. грн, що забезпечило підвищення рентабельності на 14,6 %.

Таблиця 2.4

Виробництво і збут продукції ПП «Паритет»

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Потужність підприємства, тис. т	1,2	1,4	1,5	2,2
Якість продукції, %	1,25	1,1	1,2	1,2
Фондовіддача, грн.	1,1	1,9	5,08	4,35
Витрати на 1 грн. товарної продукції, грн.	1,1	0,86	0,82	0,83
Екологія виробництва (штрафи, тис. грн.)	1,05	1,0	1,0	1,0
Прибуток, тис. грн.	1,15	1274,7	1705,4	1709,8
Рентабельність виробництва, %	1,15	11,7	18,6	26,3

Джерело: розраховано за даними підприємства.

Згідно з даними, наведеними у додатку Є, організаційна структура підприємства сприяє підвищенню ефективності менеджменту, що підтверджується позитивною динамікою зростання продуктивності праці та рівня її оплати.

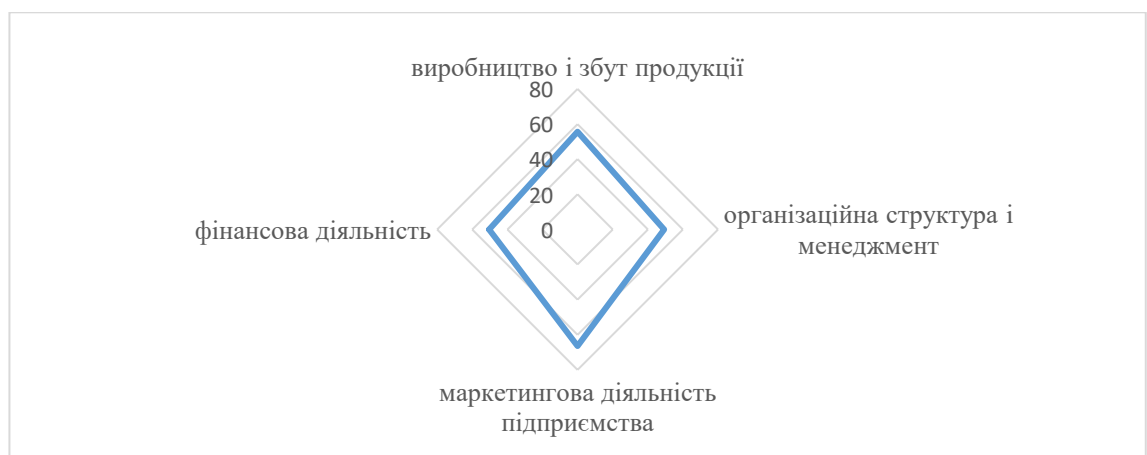
Крім того, маркетингова діяльність підприємства стимулює розширення обсягів експортних операцій та сприяє збільшенню цін за одиницю продукції

(додаток Ж). Аналіз квадрату потенціалу підприємства свідчить, що для ПП «Паритет» вектор маркетингової активності досягає свого максимуму, що свідчить про високий рівень рекламної підтримки продукції. Водночас це створює необхідність подальшого нарощування обсягів виробництва на основі інноваційних рішень, що позитивно вплине на фінансові показники підприємства.

За даними додатку 3, И, І видно, що на підприємстві постійно вдосконалюються технологічні процеси виробництва та запроваджуються безвідходні технології. Інноваційна активність ПП «Паритет», забезпечує його конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринку продукції.

Ефективність інноваційної діяльності підтверджується зниженням періоду окупності інновацій та індексом дохідності. Загалом на ПП «Паритет» за 2024 р. у порівнянні з 2023 р. у обсяг капітальних інвестицій зріс на 12,6 %, що забезпечило зростання прибутку на 0,03 тис. грн.

За квадрат потенціалом підприємства видно, що на ПП «Паритет» вектор маркетингової діяльності досягає вершини, що вказує на високу розрекламованість продукції підприємства та водночас виникає потреба у зростанні обсягів виробництва продукції, що посилить фінансову складову підприємства.

Рис. 2.2. Квадрат потенціалу ПП «Паритет»

Джерело: побудовано за даними ПП «Паритет».

Таким чином, застосування графоаналітичного методу «Квадрат потенціалу» на підприємстві ПП «Паритет» дає змогу комплексно оцінити

кількісні та якісні взаємозв'язки між окремими складовими потенціалу, визначити ступінь його розвитку та рівень конкурентоспроможності. На основі отриманих результатів методика забезпечує обґрунтування своєчасних управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства в довгостроковій перспективі.

Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів на підприємстві демонструє збільшення чистого прибутку на 434,6 тис. грн. Така динаміка обумовлена зростанням чистого доходу на 2466,1 тис. грн, що перевищує початковий рівень у 2,04 раза, водночас собівартість виробництва збільшилася на 1464,1 тис. грн, або на 136,8 %. Покращення фінансового результату від звичайної діяльності забезпечило компенсацію перевитрат ресурсів, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства (див. табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Фінансові результати діяльності ПП «Паритет»

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р.	
				+ / –	%
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	2344,7	3280,0	4790,8	2466,1	204,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1070,0	1350,3	2534,1	1464,1	236,8
Валовий прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1274,7	1929,7	2256,7	982,0	177,0
Інші операційні витрати	-	224,3	547,4	547,4	-
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	1070,0	1574,6	1709,3	639,3	159,7
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн.	1274,7	1705,4	1709,3	434,6	134,1

Джерело: розраховано за даними ПП «Паритет».

Отже, у період 2022–2024 років на ПП «Паритет» спостерігається позитивна динаміка підвищення ефективності використання виробничих

ресурсів та трудового потенціалу, що у підсумку сприяє зростанню прибутковості підприємства.

Аналіз ліквідності підприємства свідчить про достатній рівень поточних та оборотних активів, які забезпечують повне покриття поточних зобов'язань, зокрема короткострокової кредиторської заборгованості (див. табл. 2.6).

Таблиця 2.6

**Показники ліквідності, рентабельності, ефективності та залежності
ПП «Паритет»**

Показник	Коефіцієнт чутливості, k	Еталон	2022 р.	2023 р.	2024 р.
<i>Коефіцієнти ліквідності</i>					
Коефіцієнт поточної оцінки	1,05	2-3	146,01	124,6	278,1
Коефіцієнт критичної оцінки	1,1	2-3	3,80	-	0,1
Оборот матеріально-товарних запасів	1.05	1-5	3,12	4,1	4,6
Термін погашення дебіторської заборгованості	1.05	До 60 днів	42	31	30
<i>Коефіцієнти рентабельності</i>					
Рентабельність продажу	1,15	>10%	11,7	18,6	26,3
Рентабельність активів	1,05	>20%	22,7	27,5	28,9
Рентабельність власного капіталу	1,1	Близько 100%	31,0	33,0	36,0
<i>Показники ефективності</i>					
Оборотність активів, обертів	1,1	3-7	5,6	6,1	7,2
Прибуток на одного працюючого, тис. грн.	1,05	1,54	212,45	284,2	284,9
Виторг на одного працюючого, тис. грн.	1,05	39	390,8	546,6	798,4
<i>Коефіцієнти залежності</i>					
Коефіцієнт заборгованості	1,1	До 0,7	0,56	0,41	0,28
Коефіцієнт капіталізації	1,15	До 10	6,74	7,10	8,0

Джерело: розраховано за даними підприємства.

Аналіз даних, наведених у таблиці 2.4, демонструє істотне підвищення показників рентабельності на усіх рівнях, що свідчить про зростання загальної ефективності використання ресурсів та управління витратами на підприємстві.

Висновки до розділу 2. Отже, раціональне управління ресурсами є ключовим чинником забезпечення високого рівня ефективності, оскільки дозволяє досягати стратегічних та оперативних цілей при мінімізації витрат.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

ПП «ПАРИТЕТ»

3.1. Заходи підвищення ефективності у підприємстві

Для забезпечення стабільного розвитку та підвищення економічної ефективності діяльності ПП «Паритет» доцільно реалізувати комплексний підхід, орієнтований на оптимізацію операційних процесів, раціоналізацію використання ресурсного потенціалу та підвищення рівня обслуговування клієнтів. Основні напрямки удосконалення можна класифікувати за такими категоріями: технічні, організаційні, фінансові та кадрові заходи.

Одним із пріоритетних напрямів підвищення ефективності є модернізація технічної бази підприємства. Використання застарілого обладнання та високі втрати електроенергії в мережах негативно впливають на собівартість послуг і конкурентоспроможність. У зв'язку з цим рекомендується впровадження сучасних систем автоматизації та моніторингу для контролю розподілу і споживання електроенергії, заміна застарілих трансформаторів та ліній електропередачі на енергоефективні аналоги, а також застосування інноваційних методів діагностики й оперативного виявлення аварійних ситуацій, що сприятиме скороченню часу на усунення несправностей.

Важливим чинником підвищення продуктивності є вдосконалення організаційної структури та системи управління. До основних заходів у цьому напрямі належать оптимізація управлінських процесів шляхом скорочення адміністративних витрат і підвищення відповідальності керівників середньої ланки, впровадження системи управління якістю відповідно до міжнародних стандартів (зокрема ISO 9001), а також поліпшення комунікації між структурними підрозділами та автоматизація документообігу для прискорення прийняття управлінських рішень.

Рациональне управління фінансовими ресурсами сприятиме зростанню рентабельності та стабілізації фінансового стану підприємства. У цьому

контексті рекомендується запровадження системи бюджетування та контролю за витратами, залучення інвестицій для оновлення інфраструктури та розширення виробничих потужностей, а також зниження витрат на обслуговування боргових зобов'язань через рефінансування кредитів на більш вигідних умовах.

Ключовим фактором підвищення економічної ефективності є розвиток людського капіталу. Це передбачає організацію регулярного професійного навчання працівників, зокрема в сферах енергоменеджменту та інформаційних технологій, впровадження мотиваційних систем та матеріального стимулювання, що базуються на результатах діяльності, а також удосконалення системи оцінки продуктивності персоналу з метою підвищення ефективності праці.

Інтеграція зазначених заходів створить умови для суттєвого зниження витрат на виробництво і розподіл електроенергії, підвищення якості послуг для споживачів, а також поліпшення фінансових показників ПП «Паритет». Відтак, це посилить конкурентні позиції підприємства на ринку та сприятиме забезпеченню його довгострокової стабільності.

Для забезпечення підвищення конкурентоспроможності та економічної ефективності підприємства ключовим стратегічним напрямом виступає реалізація інвестиційного проєкту, орієнтованого на впровадження сучасних технологічних рішень у виробничі процеси. Інноваційні технології сприяють зниженню виробничих витрат, підвищенню якості продукції, збільшенню продуктивності праці та оптимізації часу виготовлення готової продукції. В умовах посиленої конкуренції та швидких технологічних трансформацій, інвестиції у новітнє обладнання та автоматизацію виробничих ланцюгів є визначальними факторами сталого розвитку підприємства.

Головною метою реалізації інвестиційного проєкту є модернізація виробничих потужностей та оптимізація використання наявних ресурсів. До основних завдань проєкту належать: впровадження сучасного обладнання і автоматизованих виробничих ліній; скорочення тривалості виробничого циклу шляхом підвищення точності та швидкості операцій; зниження

енергоспоживання та оптимізація виробничих витрат за рахунок використання енергоефективних технологій; підвищення рівня екологічної безпеки виробництва шляхом мінімізації викидів і утворення відходів.

Реалізація інвестиційного проєкту здійснюється поетапно:

Підготовчий етап – проведення комплексного аналізу існуючого стану виробництва, визначення потреб у модернізації, розробка техніко-економічного обґрунтування проєкту, а також пошук і забезпечення джерел фінансування.

Інвестиційний етап – закупівля і монтаж обладнання, виконання пусконаладжувальних робіт, а також проведення навчання персоналу з метою опанування нових технологічних процесів.

Протягом багатьох століть розвитку каменеобробної промисловості сформувались різноманітні технологічні підходи до обробки граніту, вибір яких визначається передусім кінцевим призначенням виробу. Сучасні методи обробки включають полірування, шліфування, термообробку, бучардування, а також впровадження інноваційних технологій, таких як ультразвукова обробка, числове програмне керування (CNC) та застосування полімерних смол.

Перспективним напрямом удосконалення технологій розпилювання блочного каменю є впровадження методів, що мінімізують ризик виникнення техногенних тріщин у масиві каменю. Зокрема, технологія розпилювання природного каменю за допомогою дискових пил є одним із найбільш поширених і ефективних способів.

Одним із ключових параметрів у процесі різання каменю є питома енергія різання – кількість електроенергії, що витрачається на утворення одного квадратного метра пропилу. Цей показник широко застосовується для оцінки енергоефективності технологічного процесу. У ході дослідження впливу режимів різання на ефективність обробки гранодіориту було проведено вимірювання споживання електроенергії під час кожної серії пропилів із подальшим нормуванням на площу різання.

Електрична енергія, що приводить у дію дискові пили, передавалась на двигун через пульт управління, а її величина реєструвалась цифровим

лічильником потужності Mercury 230 ART-01 SLN, встановленим на електромережі між пультом і двигуном. Для підвищення достовірності результатів вимірювання проводили усереднення значень за п'ять циклів різання.

Сучасні технології каменеобробки пропонують інноваційне обладнання – канатні шнури, які є ресурсозберігаючою та енергоефективною альтернативою дисковим пилам. Канатний шнур використовується для розпилювання великих блоків, виробництва слябів, а також профільних та гнутих виробів з природного каменю відповідно до світових стандартів. Канатні верстати набувають все більшої популярності завдяки економічності, високій точності різання та порівняно низькому рівню шуму в процесі роботи, що робить їх привабливою заміною традиційним «трьюметровим» пилам. Конструкція робочого столу таких верстатів жорстка та не передбачає обертання.

Технічні характеристики KXJ1500 / SHXJ1500:

- Діаметр ріжучого канату: 8-11 мм.
- Довжина канату: 17200 / 16500 мм.
- Висота різання: 1600 мм
- Максимальні розміри різання: 3000x2000x1500 / горизонтально:

3000x2000мм

- Габаритні розміри: 8200x6000x3800 / 7500x6000x3800 мм
- Загальна потужність: 15,74 / 15,09 кВт
- Вага 7000кг
- Продуктивність: 1-2 м²/час (мрамор), 0,5-1 м²/час (граніт).
- Система управління: PLC / CNC

Інвестиційний план бізнес-проєкту орієнтований на комплексну оцінку ефективності вкладення фінансових ресурсів у конкретний проєкт. Аналіз здійснюється з використанням методів дисконтування, що дозволяє врахувати часовий фактор та забезпечити адекватну оцінку вартості інвестиційних потоків у різні періоди.

Інвестиційні витрати, пов'язані з реалізацією проекту «Канатний шнур», наведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Інвестиційні витрати проекту «Канатний шнур» на ПП «Паритет»

Стаття витрат	Сума, тис. грн.
Купівля та монтаж обладнання	965,0
Інші інвестиційні витрати проекту	122,7
Разом	1119,7
Фінансування проекту	
Кредитні кошти, річна ставка 20%	559,85
частка	50,0
Кошти інвестора, річна ставка доходності 15%	309,85
частка	50,0

Джерело: власні дослідження.

Для впровадження проекту необхідні стартові інвестиції, які включають закупівлю та монтаж технологічного обладнання.

Джерела фінансування проекту: його реалізація передбачає використання як кредитних ресурсів, так і капіталу приватного інвестора. Зокрема, фінансування здійснюється шляхом залучення кредиту під 20 % річних та приватних інвестицій із доходністю 15 % річних. Погашення кредитних зобов'язань заплановане рівномірними платежами протягом трирічного періоду.

Для визначення адекватної дисконтної ставки (WACC) враховано вартість капіталу з обох джерел фінансування, інфляційні очікування, а також премію за ризик, пов'язаний з реалізацією даного проекту.

1. Середньозважена вартість капіталу

$$WACC = 0,5 * 18\% + 0,5 * 15\% = 16,5\%$$

2. Корегування на інфляцію та ризик:

Інфляцію – 8%, премія за ризик проекту – 2%

3. Ставка дисконту для проекту

$$d = 16,5\% + 8\% + 2\% = 26,5\%$$

Отже, ставка дисконту для проекту становить 26,5%

4. Прогноз річних доходів та витрат

Річний дохід

Річний дохід становитиме додатково 2510,0 тис. грн

2. Собівартість становить 60% від доходу

Чистий прибуток = $112,0 * 0,4 * (1 - 0,18) = 823,3$ тис.грн

Розрахунок амортизаційних відрахувань

Використовуємо прямолінійний метод амортизації з терміном експлуатації 6 років:

$$B = \frac{965\,000}{6} = 160,8 \text{ тис. грн}$$

Фінансові витрати

Фінансові витрати складаються з дивідендних виплат інвестору та відсотків за кредитом.

– Дивіденди інвестору (15% від інвестицій)

$$\Phi B = 0,15 * 309,85 = 46,5 \text{ тис. грн}$$

– Відсотки за кредитом на перший рік (18%)

$$\text{Кред} = 0,18 * 559,85 = 100,8 \text{ тис. грн}$$

Таким чином, знаходимо чистий грошовий потік 2026 року за формулою:

$$CF_i = \text{ЧП}_i + \text{AB}_i - \Phi B_i$$

$$CF_1 = 823,3 + 160,8 - 46,5 - 100,8 = 836,8 \text{ тис.грн.}$$

Для 2026 р. зменшиться сума фінансових витрат за кредитом за рахунок часткового його погашення.

$$\Phi B_{\text{кред}} = 0,2 * 329,85 = 65,97 \text{ тис.грн.}$$

Інші елементи грошового потоку залишаться незмінними. Таким чином, грошовий потік за 2027 р. складе:

$$CF_2 = 823,3 + 160,8 - 46,5 - 65,97 = 871,7 \text{ тис. грн.}$$

Аналогічно визначаємо грошовий потік для 2028 та 2029 рр.:

$$\Phi B_{\text{кред}} = 0,2 * 162,4 = 32,5 \text{ тис.грн.}$$

$$CF_3 = 823,3 + 160,8 - 46,5 - 32,5 = 905,1 \text{ тис. грн.}$$

У 2028 р. кредит буде повністю повернуто, тому у 2028 р. нарахування відсотків не відбуватиметься.

$$CF_4 = 823,3 + 160,8 - 46,5 = 937,6 \text{ тис.грн.}$$

Проміжні результати розрахунків з оцінки ефективності інвестиційного проекту систематизовано у таблиці 9.

Таблиця 9

**Розрахунок показників оцінки ефективності проекту «Канатний шнур»,
тис. грн**

Рік	i	ЧП _i	A _i	ФВ _i	CF _i	I _i	КД _i d=30%
1	2	3	4	5	6	7	8
2026	1	823,3	160,8	147,3	836,8	1612,5	0,75
2027	2	823,3	160,8	112,5	871,7	414,9	0,52
2028	3	823,3	160,8	79,0	905,1	393,5	0,41
2029	4	823,3	160,8	46,5	937,6	0,00	0,33
Разом	x	3293,2	643,2	385,3	3551,2	2420,5	x

Джерело: власні дослідження.

Продовження табл. 9

i	CF _i * КД _i d=30%	I _i * КД _i d=30%	C _j
2	9	10	11
1	643,7	1354,6	643,7
2	515,8	112,76	515,8
3	412,0	179,1	1476,1
4	352,5	00,0	1924,0
Разом	1924,0	1646,36	x

Джерело: власні дослідження.

На основі розрахованих дисконтованих грошових потоків визначимо показники ефективності проекту.

$$NPV = \sum CF_i * КД_i - \sum I_i * КД_i = 1924,0 - 1646,36 = 277,6 \text{ тис.грн.}$$

Наступним кроком розрахуємо індекс рентабельності інвестиційного проекту за формулою:

$$PI = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+d)^i}}{\sum_{i=1}^n \frac{I_i}{(1+d)^i}} \quad \text{проекту:}$$

$$PI = 1924,0 / 1646,36 = 1,17$$

Дисконтований період окупності розраховується за формулою:

$$DPP = j + \frac{\sum_{i=1}^n I_i / (1+d)^i - C_j}{CF_{j+1} / (1+d)^{j+1}}$$

Отже, для нашого проекту:

$$DPP = 3 + (1646,36 - 1476,1) / 352,5 = 0,48 \text{ року}$$

Таким чином, аналіз отриманих результатів свідчить про економічну обґрунтованість реалізації проекту, що підтверджується позитивними значеннями ключових фінансових показників.

Проект характеризується високою фінансовою привабливістю та значним потенціалом для подальшого розвитку (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5

Ключові показники впровадження проекту «Канатний шнур»

Показники	Значення
Інвестиції для впровадження технології, тис.грн	1119,7
Чиста теперішня вартість (NPV) проекту, тис.грн	277,6
Внутрішня норма прибутковості проекту (IRR), %	17%
Термін окупності проекту, років	0,48
Дисконтований термін окупності проекту, років	0,9

Джерело: власні дослідження.

Отже, чистий приведений дохід (NPV) становить 277,6 тис. грн, що свідчить про позитивний економічний ефект проекту, оскільки приведені доходи перевищують приведені витрати на початковому етапі реалізації. Це підтверджує доцільність впровадження проекту.

Індекс доходності (PI) дорівнює 1,17, що означає отримання 1,17 грн доходу на кожну вкладену гривню інвестицій.

Дисконтований період окупності (DPP) становить 0,48 року, що відповідає приблизно 4,8 місяцям, за які накопичені дисконтовані грошові потоки покривають інвестиційні витрати. З огляду на загальний строк реалізації проекту в 6 років, це свідчить про високу інвестиційну привабливість та ефективність проекту.

Таким чином, розраховані фінансові показники підтверджують економічну доцільність проекту, а можливість продовження діяльності після 6-річного терміну додатково посилює його інвестиційну привабливість.

Висновки до розділу 3. Отже, Сучасні технології каменеобробки пропонують інноваційне обладнання – канатні шнури, які є ресурсозберігаючою та енергоефективною альтернативою дисковим пилам.

Застосування запропонованого інноваційного проекту на ПП «Паритет» засвідчує що, чистий приведений дохід (NPV) становитиме 277,6 тис. грн, що та оскільки приведені доходи перевищують приведені витрати на початковому етапі реалізації, підтверджує доцільність впровадження проекту.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами кваліфікаційного дослідження встановлено, що економічна категорія «ефективність» є ключовим показником стабільного функціонування та розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки. Ефективність відображає здатність підприємства досягати максимальних результатів за мінімальних витрат, використовуючи наявні ресурси.

У товарній структурі продукції ПП «Паритет» домінуючу частку у 2024 році становлять готові вироби з каменю – 58 %, що демонструє зниження на 3,2 відсоткових пункти порівняно з 2022 роком. Така динаміка свідчить про часткове переформатування споживчих пріоритетів у бік збільшеного попиту на гранітну плитку.

Упродовж 2022-2024 років на підприємстві спостерігається стабільність кадрового потенціалу, що проявляється у незмінній чисельності персоналу – 6 осіб. Водночас зафіксовано суттєве зростання показника продуктивності праці, який збільшився на 407,7 тис. грн, що еквівалентно приросту на 104,3 %. Така динаміка свідчить про посилення ефективності використання трудових ресурсів.

Позитивна динаміка показників зумовлена зростанням вартості основних засобів на 976,9 тис. грн, що сприяло підвищенню рівня фондоозброєності одного працівника на 162,85 тис. грн, тобто більш ніж у 1,5 раза. Водночас, індекс зміни продуктивності праці одного працівника у 2024 році порівняно з 2022 роком зменшився на 0,3 пункти, що свідчить про наявність невикористаних резервів підвищення продуктивності праці персоналу та потенціал зростання обсягів випуску конкурентоспроможної продукції. Загальна вартість кадрового потенціалу демонструє тенденцію до зростання, що є індикатором його розвитку.

У цілому, приватне підприємство «Паритет» забезпечене виробничими ресурсами в достатній мірі. Проте для забезпечення стабільного функціонування в довгостроковій перспективі доцільним є систематичне поповнення ресурсного потенціалу. Раціональне використання виробничих ресурсів має вагоме

економічне значення для підприємства, оскільки безпосередньо впливає на ефективність його операційної діяльності.

За квадрат потенціалом підприємства видно, що на ПП «Паритет» вектор маркетингової діяльності досягає вершини, що вказує на високу розрекламованість продукції підприємства та водночас виникає потреба у зростанні обсягів виробництва продукції, що посилить фінансову складову підприємства.

Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів на підприємстві демонструє збільшення чистого прибутку на 434,6 тис. грн. Така динаміка обумовлена зростанням чистого доходу на 2466,1 тис. грн, що перевищує початковий рівень у 2,04 рази, водночас собівартість виробництва збільшилася на 1464,1 тис. грн, або на 136,8 %. Покращення фінансового результату від звичайної діяльності забезпечило компенсацію перевитрат ресурсів, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства (див. табл. 2.5).

Для забезпечення стабільного розвитку та підвищення економічної ефективності діяльності ПП «Паритет» доцільно реалізувати комплексний підхід, орієнтований на оптимізацію операційних процесів, раціоналізацію використання ресурсного потенціалу та підвищення рівня обслуговування клієнтів. Відтак, перспективним напрямом удосконалення технологій розпилювання блочного каменю є впровадження методів, що мінімізують ризик виникнення техногенних тріщин у масиві каменю. Сучасні технології каменеобробки пропонують інноваційне обладнання – канатні шнури, які є ресурсозберігаючою та енергоефективною альтернативою дисковим пилам.

Застосування запропонованого інноваційного проєкту на ПП «Паритет» засвідчує що, чистий приведений дохід (NPV) становитиме 277,6 тис. грн, що та оскільки приведені доходи перевищують приведені витрати на початковому етапі реалізації, підтверджує доцільність впровадження проєкту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабан, П., Овсієнко, А. (2022). Малий бізнес у сфері торгівлі: практико орієнтована методика оцінки ефективності діяльності підприємств. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. серія *«Економічні науки»*, (1 (105), 7-14. URL: [HTTPS://PUET.POLTAVA.UA/INDEX.PHP/ECONOMICS/ARTICLE/VIEW/95/87](https://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/95/87).
2. Баранніков, М. Кириченко, С. Автоматизація матеріально-технічного забезпечення як основа підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних кризових умовах. 2023. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/bitstreams/92c0d428-ec27-4504-b8ed-d60fd6ba0040/download>.
3. Белобородова М., Зайченко К. Підвищення ефективності діяльності підприємства на основі управління бізнес-процесами Бізнес Інформ. 2021. № 12. С. 294-300 URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/binf_2021_12_43.pdf.
4. Бутко, В. А. Економічний механізм підвищення ефективності діяльності підприємств. 2024. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/bitstreams/a9f587b9-c201-428f-8a42-844f9fbbe8fa/download>.
5. Войтко С.В. Управління проектами та стартапами в Індустрії 4.0: підруч. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського: Політехніка, 2019. 199 с.
6. Герило В. Ощадливе виробництво як організаційно-економічний механізм підвищення ефективності діяльності підприємства. *Економіка і організація управління*. (Лип 2023), 41-46. URL: [HTTPS://JEOU.DONNU.EDU.UA/ARTICLE/VIEW/13926/13823](https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/13926/13823).

7. Говорушко Т. А., Климах Н. І. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : монографія. Київ : Логос, 2018. 204 с. URL: <https://surl.li/sbyuoe>.

8. Грабчук І.Ф., Паранський Д.І. Чинники впливу на економічну ефективність діяльності підприємства. *Наукові читання – 2025*: зб. наукових праць працівників, докторантів, аспірантів та молодих вчених ННІ менеджменту, бізнесу і права Поліського національного університету. Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 25-30.

9. Далик, В., Чорній, Б., Гарасим, Л., Бобко, О., Георгієвський, Н., Фар'ян, В. Забезпечення ефективності діяльності підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 10. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/42620/1/16962694117579.pdf>

10. Деренська Я. Оцінка ефективності діяльності підприємства. *Mechanism of an Economic Regulation*, 2023 1(99), 81-85. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/91232/3/Derenska_mer_1_2023.pdf

11. Кіпень С., Дунська А., Інновації як передумова підвищення ефективності діяльності підприємства. 2023: IV Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». URL: [HTTPS://CONFMANAGEMENT-PROC.KPI.UA/ARTICLE/VIEW/279884/274453](https://CONFMANAGEMENT-PROC.KPI.UA/ARTICLE/VIEW/279884/274453)

12. Козирєва, О., Грузіна, І., Бондаренко, І. Дослідження методичних підходів до оцінювання ефективності діяльності підприємства. *Підприємництво та інновації*, 2023. (29), 83-88. URL: [HTTP://EI-JOURNAL.IN.UA/INDEX.PHP/JOURNAL/ARTICLE/VIEW/615/597](http://EIJOURNAL.IN.UA/INDEX.PHP/JOURNAL/ARTICLE/VIEW/615/597).

13. Кравченко. В. «Ефективність діяльності підприємства: зміст, види та роль у сучасних умовах». *Економіка та суспільство* 65 (2024). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4466/4405>.

14. Мавлєва, Д., Лиса, О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2023. (56). URL:

[HTTPS://ECONOMYANDSOCIETY.IN.UA/INDEX.PHP/JOURNAL/ARTICLE/VIEW/2997/2917](https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2997/2917).

15. Малярець Л. М., Норік Л. О., Жуков А. В. Економіко-математичні моделі в діагностиці ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 232 с. URL: <https://surl.li/afursq>.

16. Марценюк О., Давидюк В., Ружицька К. «Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання» *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 81. С. 107-112. URL: http://socrates.vsau.org/repository/view_doc.php?filename=33700.pdf.

17. Марценюк О.В., Давидюк В., Ружицька К. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 81. С. 107–112. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.1-18>.

18. Місько Г. А. Сутність поняття результативність та ефективність в менеджменті. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2020. № 3–4 (276–277). С. 97–102. URL: [http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2020/276-277/pdf/%D0%9D%D0%92%203-4%20\(276-277\)%202020.pdf#page=97](http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2020/276-277/pdf/%D0%9D%D0%92%203-4%20(276-277)%202020.pdf#page=97).

19. Морщенок Т. С. Огляд підходів до визначення економічної сутності поняття «ефективність». *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 1(01). С. 7–13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2016_1_3.

20. Назаренко С., Матюшенко Н. Вплив внутрішніх комунікацій на ефективність діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*, (56) URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3041/2962>.

21. Нечипорук, А., Таранич, О. Управління ефективністю виробничої діяльності підприємства: сутність та значення. *Економіка та суспільство*, 2023. (56). URL:

[HTTPS://ECONOMYANDSOCIETY.IN.UA/INDEX.PHP/JOURNAL/ARTICLE/VIEW/3104/3028](https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3104/3028).

22. Олексів І. Б. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 209–214. URL: https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2012_1_209_214.pdf.

23. Олійник Т., Бондар Д. Стратегія зниження витрат підприємства. *Молодий вчений*. 2024. №4 (128). С. 209–214. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-5>.

24. Оліферук, С. (2024). Техніко-економічний аналіз та його роль в підвищенні ефективності діяльності підприємства. *Просторовий розвиток*, (7), 468–477. URL: <http://spd.knuba.edu.ua/article/view/302650/294613>.

25. Отенко І. П. Ефективність як основне поняття та критерій діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №6. С. 190–195. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-6-190-195>.

26. Офіційний сайт ПП «Паритет». URL: <https://parutet.ua/>.

27. Паранський Д. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства. *Менеджмент сталого розвитку організацій: стратегії, інновації, цифрові рішення: збірник матеріалів науково-практичної конференції* (м. Житомир, 30 квітня 2025 року). Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2025. С. 198-202.

28. Перерва П.Г., Кравчук А.В. Ефективність як економічна категорія. *Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Економічні науки*. 2018. № 15 (1291). С. 137–143. URL: <https://surl.li/talpw0>.

29. Петков О. І. Економічна ефективність підприємств та фактори впливу на неї. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 392–399. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-1-47>.

30. Петков О. І. Методичні підходи до оцінювання економічної ефективності підприємств харчової галузі України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 42. С. 35–39. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/42_2019/8.pdf.

31. Погребняк А. Ю., Ліннік І. М. Методичні підходи щодо оцінки ефективності діяльності підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. Вип. 19. С. 187–192. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/view/98207/98423>.
32. Полегенька М.А. Теоретична сутність економічної категорії «ефективність». *Агросвіт*. 2020. № 10. С. 69–74. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/10_2020/12.pdf.
33. Проскуріна. Н Гнідкова, А. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2022 (43). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1761/1697>.
34. Річна звітність ПП «Паритет» за 2022-2024 pp. <https://clarity-project.info/edr/31833313/>.
35. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник / І. Л. Сазонець, Н. Е. Ковшун. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с. . URL: <http://surl.li/dzpw n>.
36. Стукан Т.М. Теоретичні аспекти дослідження питань ефективності діяльності аграрних підприємств. *Інтелект XXI*. 2021. № 5. С. 115–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2021_5_26.
37. Сухарева К. В., Колодьянова А. А. Оцінка ефективності діяльності підприємства: теоретико-методологічний підхід. *Економічний форум*. 2016. №1. С. 241–245. UR: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_1_36.
38. Трусова Н. В., Присяжнюк Н. М., Федорук Ю. В., Федорук Н. М., Ткаченко О. В. Теоретичні підходи до розуміння категорії «економічна ефективність». *Ефективна економіка*. 2023. № 12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.8>.
39. Фінансова аналітика ПП «Паритет» за 2022-2024 pp. <https://clarity-project.info/edr/31833313/>.
40. Фінансова звітність ПП «Паритет» за 2022-2024 pp. URL: <https://clarity-project.info/edr/31833313/>.

41. Хмелевський О.В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування. *Економіст*. 2018. № 3. С. 50–53.

42. Чазов Є.В. Напрями підвищення прибутковості діяльності підприємства у сучасних умовах. *Ефективна економіка: Електронне наукове фахове видання*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4177>.

43. Чіков, І. (2024). Теоретико-методичні аспекти наукових підходів до оцінки ефективності діяльності підприємств АПК. Підприємництво і торгівля, (41), 104-117. URL: [HTTP://WWW.JOURNALS-LUTE.LVIV.UA/INDEX.PHP/PIDPR-TORGI/ARTICLE/VIEW/1653/1556](http://WWW.JOURNALS-LUTE.LVIV.UA/INDEX.PHP/PIDPR-TORGI/ARTICLE/VIEW/1653/1556)

44. Ярославський А.О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20. Ч. 3. С. 174–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_20%283%29__38.